

TORONTÁL

Ára: 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre .300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta déliben	Ára: 1 Din
		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ		

A Krupp-művek igazgatóit Verdunba vitték.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Essen, ápr. 4.

A Krupp-művek letartóztatott igazgatóit Verdunba vitték. A nagyszombati francia támadás tizenhárom áldozatát az esseni dísztemetőben közös sirba temetik.

A Krupp-művekben huszonnégy óras tiltakozó sztrájk után újra fölvették a munkát. Az áldozatlanság esetl munkások temetések az üzem szünetelt.

A budapesti egyetemi ifjak és a rendőrség incidense befejeződött.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, ápr. 4.

Az egyetemi ifjak március 15-iki tüntetésekor történt incidens ügyében ma kiadták a hivatalos jelentést. A jelentés megállapítja, hogy a rendőrség beavatkozása és kardhasználatja jogos volt.

A vizsgálat megállapította, hogy két csapat volt. Az első túlyomóan egyetemi ifjakból állt, amely a rendőrség oszlatási parancsának azonnal engedett. A másik csoport, amelyben az idegen elem volt túlsúlyban, nemcsak hogy nem engedelmessé vált a felszólításnak, hanem bötökkel fenyegető állásba helyezkedett, sértette a rendőrséget, majd tetteg bántalmazta. Hogy ezek közt a tetteg bántalmazók között voltak-e egyetemi hallgatók, azt a legszorosabb vizsgálat után sem lehetett megállapítani. Kétségtelenül bebizonyítottnak vehető, hogy a rendőrség szabály szerint oszlatott fegyveresen. Az a körülmény, hogy a Rákóczi-ut felőli csapat, amely túlyomóan egyetemista volt, azonnal engedett a felszólításnak, arra enged következtetni, hogy a másik csoport amelyben túlyomóan idegen elem volt, adott okot a rendőri közbelépésre.

Az angol-francia vasuti egyezmény életbelép.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, ápr. 4.

Godley tábornok, a rajnai hadsereg parancsnoka, közhírré tette, hogy a vasutakra vonatkozó angol-francia egyezmény április 4-ikén gyakorlatilag életbelép.

A jövő hétre várják a politikai válság megoldását.

A demokraták a kormány ellen.

A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése.

Beograd, ápr. 4.

A gör. kel. husvéti ünnepek közeledtével az a kis élénkség is eltűnt a politikai élet porondjáról, amely eddig uralkodott. A politikában úgy látszik stagnáció állott be és nincs kilátás, hogy valamilyen nevezetesebb esemény bekövetkezése jelentékenyebben megváltoztassa a mai kuszált politikai helyzetet.

A kormány ahelyett, hogy a kibontakozás útját keresné, sokkal békésebb és izgalommentesebb tárgyra fordítja a figyelmét. A kormány ugyanis elhatározta, hogy fokozatosan a gyakorlatba is bevezeti az állam új kerületi felosztásáról szóló törvényt s egyuttal megszünteti a csatolt részeken lévő megye-beosztást. A miniszteri bizottság, amely az államtanácsból nyert felhatalmazás alapján intézi ezt a sok munkát igénylő ügyet, a tartományi vezetőkötől és a mostani kormánybiztosokötől jelentést vár, amelyeknek beérkezése után azonnal hozzálát a feladat gyakorlati keresztülviteléhez.

Dr. Markovity Lázár igazságügyi miniszter tegnap újból fogadta a sajtó képviselőit, akiknek a politikai helyzet felől részletes információt adott. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a politikai hadszíntéren béke van, a politikai élet jelenleg stacionál s egyelőre nincs is remény közeli változásra. A kormány — mondotta Markovity dr. — elhatározta, hogy az ünnepek után dönt a helyzet kibontakozása felét.

A szkupstina április 16-án ül össze

első ízben. A radikálisokhoz közelálló körök állítják, hogy az első ülés nagyon viharos lefolyású lesz. Az ülést, amelyet az ideiglenes házelnök fog megnyitni, megválasztják a különféle bizottságokat.

Hír szerint a demokraták Korosec- és Spaho-csoportja mellett foglalnak helyet és engesztelhetetlenül állást foglalnak a kormánnyal szemben.

A „Politika” érdekes cikket közölt legújabb számában. A lap azt írja, hogy radikális körökben megerősítik azt a hirt, hogy a radikális-párt a legerélyesebben fog küzdeni az államegység érdekében és szó sem lehet az alkotmány revíziójáról. A „Politika” szerint a radikálisok azon a véleményen vannak, hogy a revízió kérdése fel sem tehető, miután a határozat meghozatalához a szkupstina háromötöd részének hozzájárulása szükséges. A revízióra való törekvéseket tehát a radikálisok könnyű szerrel megbukathatják.

Cmerovity volt muzulmán miniszter és Korhut Suhib volt országgyűlési képviselő tegnap Beogradba érkeztek, hogy informálódjanak a politikai helyzetről. A két pártvezér kihallgatáson jelent meg Pasity Nikola miniszterelnöknel, akivel hosszasan elbeszélgettek. Hír szerint a muzulmánok Maglajty-csoportja továbbra is folytatja államvédő politikáját és nem támogatja Radics revizionista törekvéseit.

Anglia a francia vasuti örök eltávolítását kéri.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, ápr. 4.

A „Westminster Gazette” diplomáciai tudósítója arról értesül, hogy Angolország Franciaországhoz felszólítást intézett, hogy tegye lehetővé a London és Köln közötti

összeköttetést azzal, hogy a francia vasuti ellenőrző határőrököt eltávolítja. Ezenkívül azt kívánja Anglia, hogy az angolok által megszállt területről szabadon kivihesse a megrendelt árukat. A lap szerint Franciaország még nem felelt az angoloknak erre vonatkozó javaslatára.

TÖZSDE

Április 4.

Beograd. (Zárlat.) London 467, Páris 660, Newyork 9965, Genf 185670, Szaloniki 110, Milano 590, Prága 299, Berlin 048, Wien 0141, Bukarest 4890, Budapest 236, Brüsszel 565.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 54250, London 2533, Páris 3535, Milano 2715, Berlin 00258, Prága 1610, Wien 0007650, bélyegzett 00077, Budapest 01250, Zagreb 530, Varsó 00130.

Budapest. (Zárlat.) London 20260—20860, Páris 284—294, Milano 21750—22750, Beograd 4250—4450, Brüsszel 244—254, Koppenhága 828—858, Stokholm 1154—1199. A többi változatlan.

Az SHS-olasz ellentétek döntés előtt.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 4.

Daskalovity ezredes, az SHS-olasz delegáció szerb tagja tegnap Beogradba érkezett, ahol jelentést tesz a bizottsági tárgyalásokról. Az ellentétek — a jelentés szerint — Radek és Rogatas határának megállapítása körül keletkeztek.

A kormány Antionovity római SHS követ Beogradba való érkezését várja és ezután határoz a tárgyalások folytatása ügyében.

A franciak tulfeszítik a határokat.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, ápr. 4.

Az „Echo de Paris” igazgatója ma küldöttséget vezetett Poincaré-hoz, a német repülőgépek, illetve az egész német repülő szervezet lefoglalása érdekében. Poincaré nagyon szívélyesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy e rendkívül fontos kérdéstről részletes jelentést kér a szakértőktől.

Massarik a kisebbségekről.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, ápr. 4.

Nagy érdeklődést keltett mindenfelé Massarik cseh köztársasági elnök nyilatkozata a nemzeti kisebbségek problémájáról.

„Senkit sem akarunk nemzeti jellegétől megfosztani és készséggel tárgyalok a legkényesebb problémáiról is. Meg kell találnunk az utat, hogy erőszak és háboru nélkül megoldjuk azokat a kérdéseket, amelyek Európát és speciálisan bennünket elsősorban nyugtalanítanak. Remélem és kívánom is, hogy ily módon megértjük egymást a magyarokkal is. A megkezdett lépéseket folytatni fogjuk és ha kell, lépésről-lépésre menve elhárítjuk az akadályokat”.

Massarik ezen nyilatkozata lehetővé teszi, hogy a res judikata körül új tárgyalás kezdődjék. A budapesti sajtó bőven foglalkozik a nyilatkozattal és reményét fejezi ki, hogy a szavak után most már tettek következnek. Biztosra veszik, hogy összel a félbeszakított politikai és gazdasági tárgyalást hamarosan folytatják és ezuttal úgy látszik, sikeresen.

Büntetik a késedelmes adófizetőket.

A pénzügyigazgatóság sürgeti a forgalmi adót.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 4.

A forgalmi adót a legutóbbi időig a városi adóhivatal kezelte. Az adó körüli körülményes és sok időt igénylő munka miatt azonban a városi adóhivatal, amely amúgy is túl van terhelve munkával, lemondott megbízatásáról és visszaadta az adókezelés irattárát a kerületi pénzügyigazgatóságnak. A beeskereki pénzügyigazgatóság még régebben bekérte a forgalmi adó fizetésére kötelezett vállalatoktól adóvallomásaikat vagy főkönyvi másolatukat, amelynek alapján a befizetés történi és felszólította a cégeket, hogy ezen kötelezettségüknek tegyenek eleget.

A forgalmi adó alá eső vállalatok, cégek közül többen nem teljesítették az adó befizetéséről szóló felhívást és nem fizették ki az esedékes forgalmi adót. Sőt akadnak olyanok is, akik még a múlt évi forgalmi adóval is hátralékban vannak.

A kerületi pénzügyigazgatóság most hirdetményt készült kibocsátani, amelyben a legerélyesebben felszólítja az érdekelt kereskedőket, gyárosokat és iparosokat, hogy április nyolcadikáig bezárólag fizessék ki eddigi összes hátralékaikat és a folyó évi első negyedét, mert különben a büntető rendszabályok foganatosítását vonják maguk után. A rendeletben a büntetést úgy említik, hogy a késedelmes felet az adósság összegének husz-harmincszorosára ítélik el. Ilyen súlyos bírság mellett mindenesetre elérik azt, hogy az adót pontosabban fogják a jövőben letölleszteni.

Felosztatják a török nemzetgyűlést.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Konstantinápoly, apr. 4.

A mostani nemzetgyűlést hir szerint rövidesen felosztatják. Az új nemzetgyűlésnek kétszázhusz tagja lesz, az eddigi háromszáz helyett. A képviselőket az eddigi módtól eltérően közvetlen szavazással választják. Az új választásokon Kemal pasa külön párttal lép föl.

Páris, apr. 4.

Az angorai nemzetgyűlés felosztatása és a képviselőválasztás nem szolgál alkalmas hatterül a nyugodt békeltárgyalásoknak.

Az anglikán egyház egyesül a katolikusokkal.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, apr. 4.

Római jelentések szerint a Vatikánban tárgyalások folynak abban az irányban, hogyan lehetne az anglikán egyházat a római katolikus egyház kötelékébe visszavezetni. Oxfordban lord Halifax tevékenységével egyesület alakult, amely a két egyház egyesítésének előkészítését tűzte ki feladatul.

A város megkapja adókövetelését.

A miniszterium kiküldötte nyilatkozik a „Torontál”-nak.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 5.

A „Torontál” tegnapi számában megírtuk, hogy a város adórezessése ügyében újabb fordulat állott be, mely nézetünk szerint közelebb hozta az ügyet a helyes megoldás felé. Aleksievity Mita, a belügyminisztérium B. B. B. osztályának főnöke ugyanis Beeskerekre küldte Nikolity Vása számvevőségi vezetőt, hogy az állam tartozásának ügyét részletesen átvizsgálja és annak eredményéről kimerítő tájékoztatást adjon. Nikolity beeskereki tartózkodása alatt átvizsgálta az összes erre vonatkozó ügyiratokat, a fontosabb akták másolatát pedig magával viszi Beogradba, hogy ott újra áttanulmányozva azokat, jelentést tehessen utjáról. Cikkünknek végén megemlítettük, hogy a városi vezetőség egyik pesszimistikusan gondolkodó tagja nem sok eredményt jósolt Nikolity küldetésének, bár mi is kétkedéssel fogadtuk ezt a véleményt, mégis szükségesnek találtuk magát a minisztériumi delegátust megszólaltatni, hogy nyilatkozatával megnyugtassuk a beeskereki közönséget.

Nicolity Vása, a belügyminisztérium B. B. B. osztályának számve-

vőségi főnöke Leeskereki utjáról a következőket mondotta munkatársunknak:

— Beeskereki küldetésem célja, hogy végleg megállapítsam Beeskerek 1919—1920. évi követelését. Vizsgálatom eredménye az volt, hogy a már folyósított összegén kívül négyszázezer korona járandóságot találtam, amelyet a legrövidebb időn belül kiutaltat az állam.

— Ami a tizszázalékos adórezessést, illetve az adóbehajtás utáni jutalmat illeti, még nem nyilatkozhatom, mert a legrövidebb időn belül újra visszatérek Beeskerekre, hogy ezt az ügyet is végleg letárgyaljam. A pesszimistikus véleményt, amelyet a „Torontál” közöl, meg fogja dönteni a közeljövő, mert ezt a követelést éppenny megkapja a város, mint a régebbit.

Megnyugtatósul közöljük Nikolity Vása minisztériumi kiküldött nyilatkozatát és reméljük, hogy most már végérvényesen kielégítik a város jogos igényeit. Nikolity kijelentései azt engedik sejtetni, hogy ezt a kérdést a legrövidebb időn belül kedvezően elintézik.

Ali Sükri Bej gyilkosát agyonlőtték.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Konstantinápoly, apr. 4.

Ozman pasa ezredest, Ali Sükri Bej elmenekült gyilkosát a rendőrök felismerték és agyonlőtték.

London, apr. 4.

A Daily Mail jelenti Konstantinápolyból, hogy a meggyilkolt Sükri bég holttestét a parlamentben ravalozták föl. Gyilkosának, Ozmán agának holttestét — akit menekülés közben a csendőrök agyonlőtték — akasztófára függesztették a megbecstelenítés jeléül.

Bonar Law visszavonul.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, apr. 4.

Bonar Law egészségi állapota annyira megrendült, hogy képtelen hivatalát ellátni. A változás a kormány élén a legrövidebb időn belül fog bekövetkezni. A konzervatívok hajlandók Baldwint támogatni, aki Bonar Law politikáját fogja folytatni.

London, apr. 4.

Az angol lapok foglalkoznak Bonar Law lemondásának lehetőségével. Különösen a Manchester Guardian tárgyalja részletesen a kérdést. A lap szerint Bonar Law betegségét a folytonos hírlapi támadások fokozzák. Állapota állítólag annyira rosszabbodott, hogy környezete nehezen tud vele érintkezni. Utódjaként Baldwin kincstári kaucellárt emlegetik.

Két pesti tőzsdebizományos csődje.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, apr. 4.

Tegnap feljelentés érkezett a rendőrségre Goldschmiedt József és Schönberg Ignác tőzsdebizományosok ellen. A két tőzsdebizományos fizetni nem tud, mert passzívájuk meghaladja a százyolevan millió koronát. Több oldalról feljelentés érkezett ellenük, mire detektívek mentek ki a lakásukra. Az éjszaka Goldschmiedt a második emeleti lakásáról az utcára ugrott. Súlyos sérüléssel a mentők a Rókusba szállították.

Az utolsó bölények.

Bölénytenyésztés Magyarországon

Budapestről jelentik: A kiveszőben levő bölények megmentése céljából a budapesti állatkert igazgatósága nemrégiben mozgalmat indított, amely eredményre is vezetett. Horthy kormányzó intézkedésére a visegrádi koronaerdőkből husz holdnyi földet bocsátottak az állatkert rendelkezésére bölénytelep létesítése céljából. — Az ott tenyésztendő állatok közül két darab kiállítási példány, öt darab az állatkert, a többi pedig a korona tulajdonát fogja képezni. A visegrádi bölénytelepre vonatkozóan kérdést intéztünk a budapesti állatkert igazgatóságához, ahol a következőket mondták: — A kivesző félben levő euró-

pai bölényekből a világ különféle állatkertjeiben összesen tizenhét példány van életben. — Egy-egy ilyen állat értéke tehát horribilis összegre rug. Ez az állatfaj azonban fogságban igen nehezen szaporodik és így néhány év múlva, ha a meglevő példányok elhullanak, utánpótlásról aligha lehet szó.

Magyarország tehát a jövőben bölényeket is fog exportálni. Mert az már is bizonyos, hogy ezekre a nagyon értékes állatokra nem fognak a gödöllői erdőben vadászni.

HIREK

Apr. 6.

1483-ban született és 1520-ban halt meg Raffael a legkiválóbb festők egyike 1528-ban halt meg Albrecht Dürer, a magyar származású világhírű rézmetsző.

1670-ben született Jean Rousseau bölcselő és író. 1909-ben Peary eléri az északi sarkot.

Rakity követ visszatért Szófiába. Beogradból jelenti tudósítónk: Rakity Milán szófiai SHS követ tegnap Beogradból visszatért Szófiába.

A nagy rejtély

nemcsak a nő, hanem a férfi is. Az írók addig firkáltak a női rejtélyről, amíg a nők önmagukkal is elhittették, hogy ők rejtélyes, kiismerhetetlen szfinkszek. Pedig csak nem konzekvensek — ez az egész! Viszont a férfiak sem konzekvensek — így azután a két nem körülbelül egyformán áll in puncto: — sziv. Ki különb, ki szeret jobban. — a férfi vagy a nő? Ez talán nem annyira a nemtől, mindinkább az egyéntől függ. Schopenhauer a nem szerelem metafizikájában azt mondja, hogy a férfi a természettől a szerelemben állhatatlanságra hajló, a nő pedig állandóságra. A férfi szerelme a nő bírásával alászáll, a nőé a maga odaadásával erelkedik. A férfit minden más, esunyább, ostobább, vénebb nő is jobban érdekli, mint az, aki már az övé volt: a nő, a magát igazán szerelemből odaadott nő, a férfit csak azután szereti hatalmas erővel — persze némi önzésből, hogy megtartsa magának gyermeke atyját. A házassági hűség a férfiben mesterséges, a nőben természetes, ezért sulyosabb a nő házasságtörése, mert az természetellenes. A férfit a természet polygamiára teremtette, a nőt: monogamiára. Apa ezerszer is lehet valaki egy évben, anya csak egyszer.

A nők szövetségének igazgatónöje a királynénál. Beogradból jelenti tudósítónk: Mária királyné tegnap kihallgatáson fogadta a nők szövetségének igazgatóját, Leko kisasszonyt. Az igazgatónő három angol nyelvű könyvet adott emléke a királynénak, mely a nők mozgalmáról szól.

Lord Cornarvon menthetetlen. Kairóból jelentik: Lord Cornarvon állapota erősen rosszabbodott. Tüdőjének másik szárnyára áterjedt gyulladás következtében állapota válságosra fordult. Orvosai minden reményt feladtak.

Elsőosztályu vámhivatalt kap Beeskerek. A legújabb értesülések szerint kilátás van arra, hogy Beeskerek, mint a Bánság székvarosa, elsőosztályu fővámhivatalt kap. A laboratóriumról gondoskodás történik s így ez a pont sem képez akadályt. Elsőosztályu fővámhivatal birtokában mindenemű árut elvámolhatnak Beeskereken.

Izr. istentisztelet. Peszach utolsó két napján az istentisztelet sorrendje a következő: A péntek esti ima kezdete fél 7 órakor, szombat délelőtt 10 órakor, szombat este háromnegyed 7 órakor és vasárnap délelőtt fél 10 órakor. Vasárnap az istentisztelet keretében Maskir és hitszónoklat is lesz.

Lenin állapota válságos. Rigai jelentés szerint Lenin állapota egyre rosszabbodik. Trockij senkit sem enged a közelébe, még a legközelebbi családtagjait sem.

Meghalt a volt török nagyvezér. Wienből jelentik: Hilmi pasa, volt nagyvezér kedden hatvannyole éves korában Wienben meghalt. A török katonai méltóságot nagy pompával temetik el.

Curzon beteg. Londonból jelentik: Curzon tíz napi tartózkodásra Párisba utazik, gyógykezelése végett. A hír még megerősítésre szorul.

Kinevezés. Beogradból jelenti tudósítónk: A posta- és táviratügyi minisztérium a kikindai postahivatal főnökévé Popovity Dragoljubot nevezte ki.

Tolvajok jártak egy Klekk melletti tanyán. Trbuch Zsiva beeskereki földbirtokosnak Klekk melletti tanyájáról ismeretlen tettések nagymennyiségű szénát loptak el. A gazda kára meghaladja a hatszáz dinárt. A nyomozás megindult.

Egy ismeretlen városra bukkantak. A Petit Parisien jelenti: Kozlov, orosz kutató a Góbi-sivatagon várost fedezett fel, ahol még európai ember nem járt. A városban kétezerhatszáz kötetet tartalmazó könyvtárt és művészi emlékeket talált. A könyvek ismeretlen nyelven vannak megírva. Tüdományos körökben érdeklődéssel várják a leletéről szóló újabb híreket.

Annita Berber egy lipótvárosi zsuron. Budapestről jelentik: Az elmúlt napokban fényes estély volt egy közismert lipótvárosi építésznél. Az estélyen Annita Berber is megjelent, gyönyörű, aranszerű köpeny belépőben, de csak belépőben, mert a köpenyt kisvártatva lerakta és már anélkül ült az asztalhoz. Kosztümje, ha nem is a Tutankamen-féle új divatkreáció volt, de azért elég régi: paradicsombeli. Kebleit pikkelyszerű kis cintányérok fődtek, derekát egy öv takarta el, ez volt minden. És Annita Berber táncolt, de nem fantáziát, nem produkciót, hanem shimmyt, tangót, one steppet, foxtrotot és nem Sebastian Drosteval, hanem zsurnfiukkal. És amidőn egy lányos mamát megkérdeztünk, hogy nem-e volt kinos a művész művészetének leplezetlensége, azaz a procrásága, akkor az volt a válasz, hogy nem, ugyszólván észre sem vették, föl sem tűnt, mert a többi hölgyek is, azaz ezek sem takaróztak jobban. A meztelen igazság az egész vonalon győzött.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon-szám 329.

A törökök készek a lausannei konferenciát folytatni.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, apr. 4.

Konstantinápolyból megérkezett az aungorai kormány jegyzéke, amelyben a török kormány késznek nyilatkozik a béketárgyalások újbóli megkezdésére.

A török kormány április tizenötödikén Lausanneban hajlandó újra felvenni a tárgyalásokat.

Néhány jelentéktelenebb módosítástól eltekintve, a törökök elfogadják a szövetséges hatalmaknak tárgyalási feltételeit.

„Halálos ítéletet kellett volna hozni...”

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, apr. 4.

Radoszlavov, volt bolgár miniszter a Deutsche Allgemeine Zeitungnak nyilatkozott a háborus kormányok minisztereinek perbe fogásáról. Radoszlavov a következőket mondotta:

„A szófiai ítélet nagyon enyhe, ha — igaz, hogy az én kabinetem politikája hazafialan volt. Ebben az esetben halálos ítéletet kellett volna hozni. A minősítés arra

vall, hogy az egész pör csak politikai üldözés, ami abból is kitűnik, hogy Sztambulinszky most már a Gesov- és Danev-kormányok tagjait is pörbe akarja fogni. Az új parlamentben Sztambulinszkynek nagyon rossz helyzete lesz, mert erőszakos politikájával már valamennyi párt vezérét letartóztatta, elítéltette és a pártokat erőszakkal összezsuzta.”

Köszönetnyilvánítás. N. N. száz, N. N. kétszáz, D. Z. száz, a Messinger-intézet növendékei gyűjtés útján nyolcszázhuszonöt dinárt adományoztak a helybeli róm. katl. árvaháznak. Az adományokért ezuton mond hálás köszönetet az árvaház elnöksége.

A veliki beeskereki „Amerika” asztaltársaság folyó hó 8-ikán, szerb husvét első napján (vasárnap) a Hochholzer-féle vendéglőben díjtekézzel egybekötött tekepályamegnyitást rendez. A díjtekézés d. e. 10 órakor kezdődik, díjtekézés után családi táncmulatság a helybeli katonazenekar közreműködésével. Felkérjük ismerőseinket, barátainkat, hogy tekintve a jótékony célt, minél számosabban megjelenjenek. Belépti-díj nincs. Számos látogatást kér: **A rendezőség.**

Heves hóviharak Angliában. Londonból jelentik: Az országban pusztító heves hóviharak nagy kárt okoztak. Két ember a vihar áldozata lett.

Az alkoholba bukkott a norvég kormány. A kormánybukások történetében külön fejezet illeti meg a norvég Blehr-kormány lemondását. Ez a kormány az alkoholtilalom áldozata lett, pontosabban szólva, annak az ellentétnek áldozata, amely a norvégiai alkoholtilalom és a kormány kereskedelmi politikája között mind jobban kiélesedett. 1919 őszén népszavazás volt, amikor a szavazók 62 százaléka az alkoholtilalom fenntartását követelte. A tilalom elve tehát győzött, ami kellemetlenségeket okozott a norvég kormányoknak. Amikor ugyanis sor került arra, hogy Norvégia megújítsa a maga kereskedelmi szerződéseit, kiderült, hogy az alkoholtilalom, amely természetesen magába foglalja a külföldi alkohol behozatalának tilalmát is, nagy akadályokat támaszt a kereskedelmi szerződések megkötésével szemben. Az idők folyamán aztán szinte komikussá vált az az ellentét, amely a Blehr-kormány vezető tagjai részéről még mindig hangoztatott alkoholelle-

nes elvek és az alkoholbevitelt kényszerűségből megengedő norvég külkereskedelmi politika között fennállott. A kabinet kebelében el nem intézhető ellentétek a kormányválságban robbantak ki, amelynek során a Blehr-kabinet lemondott és a Halvorsen-kabinetnek adott helyet.

Atutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület, Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.**

Balázs Árpád ismert festőművész rajzolta a „Vajdasági Művészeti Lapok” címlapját. (Stari Beesej, Csarnojevityeva-u. 16.) (1)

Atutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadržna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Vásárolunk Nagyszabeni Földhitel Intézet zálogleveleket. **Banatska Trgovačka Agencija, Vel. Beeskerek, Aleksandrova ul. 27. Tel. 32.**

A franciák munkában.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, apr. 4.

Mannheimban a franciák elzárták a Frigyes-hidnak a neckari pályaudvar felé eső részét amiből súlyos forgalmi zavarok támadtak. A szombaton megszállt motorgyárban a munkások és hivatalnokok ma sem léphettek még munkába. A franciák a zárt raktárt feltörték és minden benttalált árut elpusztítottak.

Április.

A legújabb áprilisi eset: Amennyi hó van az égből Az tegnap éjjel leesett. A helyzetet szél komplikálta S a népet, hogy az utcán találta. Előkapta, eláztatta.

Tavasza van, nincsen kétség benne, Tavasz, vagy mi a fene lenne! Ugyis mondják, hogy: — kikelet. Eresz alatt a fecske esicsereg. A költő lelke esupa dallam: — Hisz a ligetben pattan a rügy! A költő vándor lelke házal S te újból kötöd barátságod A meleg, téli kávéházzal. Oh ez a sors iróniája — A sorsé, amely hirtelen Éjjel után havat terem! A hó aztán a sárba hull S míg ellepi arcom, kezem, En a tavaszról, mint olyanról. Üde módon értekezem.

Ujabb jelentések a kiütéses tifusz-járványról.

A feketehimlő csökkenőfélben van.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 5.

Tegnap lapszámunkban megírtuk, hogy Dragutinovórol négy beteget szállítottak be Kikindára, a kik közül kettőnél határozottan megállapították a kiütéses tifusz-betegséget, két esetben pedig, mivel nem volt egyszerű vizsgálattal konstatalható, a döntést a subotici bakteorológiai intézetre bízták. A négy beteggel kapcsolatban vizsgálatot indítottak. A beeskereki egészségügyi hatóság vezetője, az egészségügyi minisztérium kiküldötte, valamint egy beogradi bakteorológus kiutazott Dragutinovóra, ahol mindazokat szigorú felügyelet alá helyezték, akik a betegekkel a kritikus időben érintkeztek. A nagyobb baj elkerülésére három hétre betiltottak mindenféle összejövetelt, mulatságot, iskolai előadást, nemcsak a közvetlenül veszélyeztetett Dragutinovón, hanem a szomszédos Beodrán és Boesáron is. Hogy a járvány legújabb fázisairól információt kaphassunk, felkerestük dr. Kovacevity Dusánt, az egészségügyi hatóság vezetőjét, aki az újabb jelentésekről részletes felvilágosítást adott.

Dr. Kovacevity elmondotta, hogy a legújabb jelentések nem jelentenek további megbetegedésekről. Állandó összeköttetésben áll a járási orvosokkal, sehonnai sem érkezett azonban nyugtalanásra okot szolgáltató hír. Kiütéses tifusz eset változatlanul kettő van, a másik kettő pedig vitás. Valószínűnek tartja, hogy az óvintézkedések megteszik hatásukat s rövidesen megszűnik a járvány terjedésének lehetőségé.

A feketehimlőjárvány, amely Plosicon pusztított, erősen csökken. A legújabb értesülések szerint egy beteg meghalt, őt pedig gyógyultan hagyták el az ágyát. Jelenleg tizenhat a beteglétszám.

Az áldozatokat a golyó hátulról érte.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Essen, ápr. 4.

Degoutie tábornok elrendelte a vizsgálatot a Krupp-telepen történt véres események okainak felderítésére. A tüzet vezénylő francia tisztet Düsseldorfba rendelték kihallgatásra.

Az esseni francia katonaságnak megtiltották, hogy a német áldozat

ok temetésekor az utcán mutatkozzanak. A parancs úgy szól, hogy az őrtálló francia katonák a gyászmenet közeledésekor terjenek be a melékutakba.

A francia részről megindult hivatalos orvosi vizsgálat megállapította hogy öt holttestet a golyó hátulról ért.

Kulturmunka a békében.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Dortmund, ápr. 4.

Tesca pápai kiküldött tárgyaló Brunovszki tartományi főnökkel, aki a pápa képviselőjének beszámolt a franciák eljárásáról a megszállás alatt.

Brunovszki jelentéséből kitűnik, hogy a franciák január óta harminc német polgárt és munkást agyonlőttek. Öt ezerháromszáz német állampolgárt kiutasítottak. Kilenyvenháromezer iskolát megszálltak, ami által ötvétezer gyermek tanítás nélkül marad.

A kötelező építkezés.

(Hozzászólás.)

A „Torontál” március 31-iki számában „Összeírják az építkezésre kötelezetteket” cím alatt cikk jelent meg, mely beszámol a főjegyző urnak a lakásbizottság tagjaival a fenti tárgyban tartott értekezletéről.

Kötelező építkezés!

Ez nagyon helyes! Mert törhetnők a fejünket itéletnapjág is; a lakásinség enyhítésén, jobban mondva megszüntetésén csak új lakóházaknak felépítésével segíthetünk. A nagyvállalatokat, a pénzintézeteket, a tehető polgárokat kényszeríteni, különösen abban az esetben, ha azok berelt helyiségekben laknak. A kevésbé tehető embereknek pedig az építkezéshez módot nyújtani.

Legyünk őszinték. Amikor ma mindennek az ára már a százötvenszeresére emelkedett, lakásért — hála a lakástörvénynek — csak a tizszeresét fizetjük. A lakástörvényt pedig valószínűleg azért hozták, hogy a ninesetlennel védelméül szolgáljon. Sikertült is megfékezni ezen a téren a többé-kevésbé indokolt lakbérfemelést. Köszönet érte!

De hogy ezen törvény előnyeit kihasználhassák azok is, akik erre rászorulva ninesenek és még hozzá a lakás nélküli szegények rovására, az semmiképpen nincs rendben.

Ennek az elvisehetelelen állapotnak egyedüli megszüntetője csakis a kényszerépítkezés lehet.

Ösmerve a nagyvállalatok, töképenzesek természetrajzát, bizonyos, hogy továbbra is a mai állapotok fenntartásához fognak ragaszkodni, az építkezés alól kibujót keresni, sőt nines kizárva, hogy azt meg is találják.

Ha a lakástörvénynek az építkezési rendelkezéseit komolyan akarjuk végrehajtani, akkor itt az erélyes eszközök alkalmazásától sem szabad visszariadnunk.

Es itt van az, amit én a tisztelt hatóságoknak is szives figyelmébe ajánlani bátor vagyok.

Ugyanis, mindazok, akik a törvény

szerinti építési kötelezettségüknek nem tettek eleget, míg ezen kötelezettségüknek nem tesznek eleget, a lakástörvény védelmi szakaszai alól kikapcsolandók.

Mert, míg részükre a lehetőség az olcsó lakásbérlethez fennáll, nem is fognak építeni. De majd ha a mérlegüknek az a serpenyője, amelyben a békeidőnek százötvenszeres lakbérére van, alaposan leszalad, építési kötelezettség nélkül is fognak építeni.

Cikkemnek elején említést teszek a kevésbé tehetőeknek építkezési lehetőségéről is. Ezt is lehetne!

A pénzintézetek építési kötelezettségüknek — véleményem szerint — olyképpen tegyenek eleget, hogy minden banküzlet — alaptőkéjének arányában — köteles a város valamely szélében 5—10 hold földet felparcellázni. A felosztott házhelyeket azután a kevésbé tehető tisztviselőknek, ipari munkásoknak részletfizetés ellenében eladni. A házhelynek letörlesztése három éven belül történjék. Addig is a házhely vevője veteményes kertnek használhatná. Letörlesztés után ugyanazok a banküzletek újabb építési kölcsönt kötelesek adni ugyancsak három-négy évi letörlesztésre.

A felépítendő házak ugynevezett kis „családi” házak lennének, a mennyire lehetséges egy tagban és 3—4 utcát képeznének és még egy kis jóakarattal, villaszzerű lakóházakat is lehetne emelni, befásítani és boldog családi fészkeket teremteni. Törlesztési kötelezettségeik mellett az új negyednek lakói nemesak új életkedvet nyernének, de a társadalomra nézve hasznosabbak is volnának. No meg aztán saját háznak kapukulcsát tartani kézben, ér annyit, mint József császárnak kezében a királyi pálca Wienben.

A pénzintézetek utóvégre nem is kockáztatnának, mert aki fizetési kötelezettségeinek nem tesz eleget, elveszti a már megszerzett jogait.

Belényi Mihály.

Üldözik a Ruhr-vidéki német rendőröket.

Berlin, ápr. 4.

Az ujonnan megszállott területek parancsnokló tábornoka rendeletében vétkeseknek és üldözendőknek jelenti ki mindazokat, akik a felosztott rendőrség bármelyik tagját lakásukon tartják.

A tábornok tárgyalni óhajt a községekkel arról, hogy miképpen oldhatná meg a közbiztonság kérdését. Amióta ugyanis a német rendőrséget feloszlatták, napirenden vannak a betörések és fosztogatások.

Nagyobb szállítmány Ia minőségű étkezési 618

burgonya

érkezett, bármily mennyiségben kapható míg a készlet tart, Zsitni trg (Buza-tér) 9. sz. alatti pincehelyiségben

Bevonulás miatt egy 613

fűszerüzlet eladó.

Az üzlet átvételéhez 160.000 korona készpénz szükséges.

Bővebb felvilágosítással szolgál: Banatska Trgovačka Agencija V. Beeskerek, Aleksandrova u 27. Tel 32.

Eladó

35.000 darab cserépszarító deszka (bíber) 18×38 cm. nagyságban. Ára 1 dinár dbja.

Bővebb felvilágosítás a „Torontál” kiadóhivatalában. 610

Eladó cukrászda,

valamint konyha-, 2 szoba butor és házbereendezés. Vétel esetén a lakást is átengedem. 611

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

A beeskereki közismert

„CLUB“-kávéház

új berendezéssel bérbeadandó.

612

== == Bővebbet: Mayer János háztulajdonosnál.

Üzletmegnyitás!

A pančevo Srpska Banka Rt. faosztálya Kovinban megnyit, ahol mindenféle építéshez és asztalosoknak szükséges faanyag új kicsinyben, mint nagyban előnyös árak mellett dus választékban kapható. Fátelépünk közvetlenül a vasutállomásból kiágazó sínek mellett fekszik. 311

Uj kerékpárokat,

gummikat és kerékpáralkatrészeket, valamint

varrógépeket

Günfeld Árminnál Veliki Beeskerek.

legolcsóbban vásárolhat (a nagyhid mellett) — 39

Üzletátvétel.

610

Tisztelettel értesítem egy a helybeli, mint a vidéki t közönséget, hogy a Melegy-féle vendéglőt (Vásár-tér 4 szám) átvettem és azt teljesen újonnan átalakítottam. Főtörökvésem lesz, hogy jó házikoszt, kitűnő italok és szolid kiszolgálással a t közönség teljes bizalmát kiérdemeljem. Abonnenseket — mérsékelt árak mellett — eivállalok! Hideg és meleg ételiek a nap bármely szakában kaphatók A t közönség szives pártfogását keri, tisztelettel WEISS JANOS, a katalinfalvai nagyvendéglő volt bérleje.

Husvéti kiállítás!

a „Menyasszony”-nál.

A husvéti ünnepeken át látni lehet, milyen izlésesen van berendezve a „Menyasszonyhoz” címzett üzlet. 606

Felkéretik a nagyérdemű közönség, hogy minél számosabban tekintsék meg ezen ritka kiállítást.